

УДК 811.161.2'372.21

Д. В. Козловська*аспірант кафедри української мови
філологічного факультету**Донецького національного університету ім. В. Стуса**e-mail: kozlovskayadv@meta.ua*

ОСОБЛИВОСТІ ПОЕТОНІМІЇ РОМАНУ ІРЕН РОЗДОБУДЬКО «Я ЗНАЮ, ЩО ТИ ЗНАЄШ, ЩО Я ЗНАЮ»

У статті проаналізовано структуру заголовків розділів роману в новелах Ірен Роздобудько «Я знаю, що ти знаєш, що я знаю» як абсолютно особливого типу власної назви в художньому творі, визначено стилістичну роль антропоетонімів твору, які є складниками заголовків. Зосереджено увагу на позиціях різних учених щодо вагомого значення заголовку для літературного твору.

Ключові слова: *заголовок, антропоетонім, інформаційно-стилістична функція, емоційно-стилістична функція, денотат, етимологія імені, усичення імені.*

Протягом другої половини ХХ — початку ХХІ ст. побачили світ численні наукові розвідки, присвячені як комплексній характеристиці поетонімії творчості українських письменників, так і розглядові окремих ономастичних аспектів. Дослідники Н. Я. Бияк, Е. В. Боєва, В. М. Галич, Т. Б. Гриценко, Т. І. Крупеньова, О. В. Лавер, Л. В. Литвин, М. Р. Мельник, Т. М. Наумова, А. В. Соколова й ін. розглядали власні назви як засіб стилетворення вітчизняних і зарубіжних авторів, засвідчили, що ономастичний простір твору становить собою широко розгалужену систему, яка монолітизує весь художній мікросвіт, маючи необмежені стилістичні можливості, виявили системність і функціональну різноплановість ономастичності з урахуванням вторинності по відношенню до реальної ономастичної ситуації.

Інакша картина складається навколо сучасної постмодерністської української прози, недостатньо дослідженої у цьому руслі. Окрема спроба дослідити тексти авторів цього літературного напрямку з антропоетонімічного боку наявна у дисертації А. І. Вегеш, яка зокрема

охоплює творчість Юрія Андруховича, Марини Гримич, Любка Дереша, Сергія Жадана, Василя Кожелянка, Марії Матіос, Ірен Роздобудько у контексті сповідування засад модерністської естетики при творенні поетонімів. Один із підрозділів роботи дослідниці присвячений розгляду антропоетонімікону таких художніх творів Ірен Роздобудько, як «Останній діамант міледі», «Гудзик», «Дві хвилини правди», «Мерці», «Зів'ялі квіти викидають», «Ескорт у смерть», «Амулет Паскаля». **Метою** ж нашої статті буде висвітлення особливостей поетонімії роману в новелах Ірен Роздобудько «Я знаю, що ти знаєш, що я знаю», досі не вивченого у цьому аспекті, що робить наше дослідження актуальним. Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання певних **завдань**: а) розглянути думки різних дослідників щодо цілком особливого типу власних імен — заголовків; б) проаналізувати структуру заголовків розділів твору; в) визначити стилістичну роль антропоетонімів роману. **Об'єктом** дослідження постають поетоніми роману, **предметом** — специфіка функціонування їх у ньому. **Методологія проведення дослідження** включає: аналіз, що полягає у розчленуванні заголовку на частини та подальшому розгляді кожної з них окремо; синтез, що полягає в об'єднанні заголовків за характером інформації, закладеної у них, а також антропоетонімів-складників заголовків і антропоетонімів, що відображають колорит місця дії твору; елементи лінгвостатистичного та етимологічного аналізу. Результат роботи зводиться до демонстрації різноманітності, оригінальності, незвичайності поетонімосфери досліджуваного роману авторки. Перспективи використання результатів дослідження полягають у можливому застосуванні їх на спецкурсах із поетонімології або з творчості Ірен Роздобудько, у лексикографічній практиці (при укладанні словників власних імен письменниці), науково-пошуковій роботі (під час написання статей, курсових, дипломних і магістерських робіт).

Ірен Роздобудько — яскрава представниця української fashion-літератури, проза якої викликає захоплення читацької аудиторії завдяки психологізму, характерному для ідіостилю письменниці, що відбивається у передачі художніми засобами внутрішнього стану персонажа, його думок, переживань, зумовлених внутрішніми й зовнішніми чинниками. У романі «Я знаю, що ти знаєш, що я знаю» авторка розмірковує над «вічними» філософськими проблемами: сенс життя, плінність часу, людське щастя. Героїв твору важко ранжувати

за причетністю до головних і другорядних. Усі вони — українці, що в пошуках щастя опиняються у Німеччині й оселяються в будинку фрау Шульце. Кожному героєві присвячена одна з новел, які можна поміняти місцями, адже завдяки кінематографічності опису на сенс оповіді це ніяк не вплине. Кожна з цих новел має свій оригінальний заголовок.

На думку Ю. О. Карпенка, заголовок є цілком особливим типом власної назви в художньому творі. З усієї маси власних імен лише заголовки є матеріально однорідними з означуваними об'єктами, оскільки й об'єкт, і його ім'я створені зі слів. Якщо в науковому тексті заголовок несе інформаційне навантаження, а у публіцистиці до нього приєднується рекламно-агітаційне, то заголовки художніх творів містять як інформаційний смисл, так і оцінний момент, іншими словами, вони виконують й інформаційно-стилістичну, і емоційно-стилістичну функцію. Це працює на тему, ідею, художній задум, має кілька смислових шарів, що виражають різні думки й оцінки письменника [8, с. 39]. Загалом назва як лінгвістичне явище описувалася багатьма мовознавцями: І. Р. Гальперінім, Н. О. Фатєєвою, О. В. Джанджаковою тощо. Так, дослідниця В. А. Кухаренко вважає заголовок першим сегментом тексту, що завжди має найбільше функціональне навантаження та впливає на сприйняття всього тексту [10, с. 125]. Письменник Павло Загребельний відзначав: «...Назва — це цілий світ, у якому повинні жити герої, хай він не справжній, а лише такий, що виникає у твоїй уяві, але це правдивий світ, зі своїми законами, своїми суперечностями, і в ньому існують свої межі, чітко окреслені назвою — заголовком» [7, с. 24]. За І. Р. Гальперінім, заголовок імпліцитно або експліцитно виражає основний задум, ідею, концепт творця [5, с. 133]. У наданні великого значення заголовкові лінгвістів підтримують учені-психологи, наприклад, Л. С. Виготський висловлював думку про невивадковість назви, що розкриває саму тему, намічає ту домінанту, яка визначає собою всю побудову твору [4, с. 200].

Заголовки розділів досліджуваного нами роману складаються з імені персонажа та лексеми чи сполуки слів, які або характеризують цього персонажа, або безпосередньо / непрямо вказують на важливий момент / аспект його життя: *Тетяна. «Лілі Марлен», Роман Іванович. Партія в шахи, Оксана. «Гуцулка Ксеня», Віра. Вершки з полу-*

ницею, Соня. Ящик під рядниною, Марина. Вікно в світ, Саня. Гольфи Лаури, Максим. Коридорний, Фрау Шульце. Ковчег, Юстина. Лист. Американський лінгвіст Т. Гівон, вивчаючи заголовки, представлені двома й більше лексичними одиницями, сформулював два принципи іконічного кодування — принцип кількості та послідовного порядку. Принцип кількості зумовлює стислість заголовного виразу, порядок розташування мовних одиниць відбиває уявлення автора про характер взаємозв'язку явищ дійсності [5, с. 78]. У наведених заголовках Ірен Роздобудько на перше місце ставить ім'я героя, а виразами, розташованими після нього, заінтригує читача, викликаючи бажання зрозуміти й розшифрувати, чому саме це написано після імені. Оригінальність заголовків цього твору полягає в тому, що сам заголовок-поетонім містить у своєму складі антропоетонім, а деякі — навіть кілька. Заголовок, представлений одним словом, не давав би вичерпної уяви про реальний смисл; якщо ж у назву винесене речення, воно формуватиме стійкішу перспекцію на розгортання сюжету [9, с. 94].

За допомогою однотипних за своєю структурою заголовків усі фрагменти тексту інтегруються в єдине ціле, підпорядковуються конкретному задумові, й, таким чином, виступають свого роду зв'язками, сполучними елементами поетонімосфери роману. Такі заголовки дають місткі характеристики розділам, які називають. Обираючи заголовок, авторка тим самим визначає, на чому прагне сконцентрувати увагу читача. Розглянемо перший заголовок — *Тетяна. «Лілі Марлен»*. Іменем *Тетяна* наділено одну з емігранток, співачку в нічному клубі, коронним номером якої є пісня «Lili Marleen». Ця пісня стає для Тетяни своєрідним талісманом: виконуючи її, вона була захищена від залищань завсідників клубу. Ірен Роздобудько вміщує у тексті історію появи цієї пісні, пов'язаної з іменами дівчат, доньки бакалійника Лілі та медсестри Марлен, котрі змагалися за увагу майбутнього поета й художника, який відправлявся на фронт: «...молодий солдатик створив гімн цим двом жінкам, увічнивши їх в одній особі» [11, с. 10]. Примітно, що просте ім'я денотата постійно контрастує тут із німецьким *Марлен*. Тетяна згодом усвідомлює, що бажає в майбутньому нікого не копіювати, бути «жінкою з ореолом», якою була «зірка минулого» Марлен Дітріх, «під яку вона тут грає» [11, с. 22]. Після приниження адміністратором вона вирішує виконати не свій коронний номер, а українську пісню, й повернутися на батьківщину.

Роман Іванович. Партія в шахи. Роман Іванович — колишній викладач, який працює на автозаправці мийником автомобілів, а вдома каже, що й у Німеччині знайшов роботу в університеті. Він мріє написати роман, вірніше — постійно обдумує його початок, переконуючи себе в тому, що «написати роман не так вже й складно. Головне — обрати тему. Щось у стилі Дена Брауна — якесь романтичне розслідування» [11, с. 37]. Можна припустити, що Ірен Роздобудько назвала персонажа Романом тому, що у нього роман «давно вже складається в голові» [11, с. 37]. Він нічого не взяв від життя поза батьківщиною, і після кількох років усе ще каже, що пише роман, хоча «його червоні очі і розпухлий ніс свідчать про те, що гер Роман щовечора проводить досить серйозну «творчу розминку» ...» [11, с. 224]. Якщо осмислювати другу частину заголовка *Партія в шахи*, йдеться про те, що стосунки в цій родині вимушені, напружені, нещирі, холодні, удавано зразкові й у той же час звичні. Навіть розмову за вечерею подано як ходи у грі в шахи: «— Чай зелений чи чорний? (e5:f4. Гамбіт прийнято). — Зелений на ніч дає безсоння. Не корисно. Чорний. Не міцний. (Cf1–c4. Варіант слона)...» [11, с. 47].

Оксана. «Гуцулка Ксеня». Героїня з українським іменем, яке у перекладі з грецького *xenios* (жін. *xenia*) означає «чужий, чужоземний» [3, с. 167], дійсно стала найбільш чужою на німецькій землі, адже її тамтешня історія обірвалася трагічно. Друга частина назви пояснюється тим, що Оксана виїхала на заробітки, бо її вже нудило від злиднів, від чоловіка, який виповзав із кімнати лише поїсти, проте співав, награвучи на баяні, танго «Гуцулко Ксеню...».

Віра. Вершки з полуницею. Дружина Романа Івановича Віра — одна з небагатьох, кому вдалося адаптуватися до нових соціальних умов завдяки вершкам з полуницею (!), склянку з якими вона, задивившись на виступ акторів місцевого театру, перевернула на «бездоганний піджак з сірого твіду» «поважного німецького пана». Зустріч із Ріхардом виявилася доленосною, і Віра стала красивою, елегантною *фрау Вірою*. Етимологія імені відповідає таємним сподіванням персонажа: «У глибині єства, як у кожної з подібних добропорядних матерів сімейства, у неї виникали фантазії на тему великого і нездійсненого кохання. І ці фантазії були надто високими, аби справдитись. ...І нехай це було прикрим випадком, збігом обставин, у глибині душі Віра знала: так мало бути» [11, с. 90–91].

Соня. Ящик під рядниною. Тривалий час «весела, ніжна, добра» Соня була «нікчемним додатком» до свого чоловіка Сані. Підбір авторкою співзвучних форм імен для називання подружжя демонструє, що дружина знаходилася в тіні чоловіка. Письменниця вводить у заголовок сполуку слів *Ящик під рядниною*, тому що Соня займалася прикладним мистецтвом — виготовляла прикраси з металу й каміння, весь час ховаючи скриньку зі своїми робочими матеріалами від чоловіка, бо йому це заняття не подобалося: «Уночі Соня часто ловила себе на думці, що відчуває те саме поколювання в пучках пальців ... Це означало, що... їй варто було б скинути ряднину... і зробити на своїй черговій «забавці» ту необхідну закарлючку, яка надасть їй дихання. Але вона знала, що зможе це зробити лише після того, як випроводить Сашка на роботу...» [11, с. 107]. І тільки фрау Шульце, яка мала вплив на всіх своїх квартирантів і до того ж як удова ювеліра розумілася на ювелірному мистецтві, «майже силоміць виштовхнула її в інший світ» [11, с. 223]. Соні вистачило мудрості залишитися вірній своєму покликанию, що підтверджується значенням її імені: гр. *sophia* — «мудрість» [3, с. 181].

Решта заголовків — *Марина. Вікно у світ, Саня. Гольфи Лаури, Максим. Коридорний, Фрау Шульце. Ковчег, Юстина. Лист* — так само є змістовними, інформаційно- та оцінно-стилістично значущими. Марині, доньці Віри Власівни й Романа Івановича, набридла штучність і неправда, які вона відчувала у своїй «*благопристойній*», «*цукрово-вершково-показово-зразкової*» родині. За рік перебування у «німецькому анабіозі», протягом якого дівчина була «*прикута до підручників і щовечірніх курсів німецької*» [11, с. 133], батько-лжевикладач поставив її перед фактом, що вступ до вишу відкладається з якихось лише йому зрозумілих причин. Тоді Марина «*вперше збунтувалась, грюкнула дверима і пішла по трасі*» [11, с. 183], і саме в цей складний момент життя зустріла нову подругу Регіну, яка й «відкрила їй вікно у світ», привівши спочатку до борделю, а згодом переманивши на роботу до Амстердама, де заробітки вдвічі більші: «*Вікно у світ нарешті розчинилося!*» [11, с. 141].

Саня. Гольфи Лаури. Саня, будучи незадоволеним власною дружиною Сонею, мріяв, аби вона відмінно грала у снукер, була більярдною богинею, щоб їй було не соромно показати колегам. Але вона стала для нього, «*як валіза без ручки: кинути шкода, тягти стає дедалі важче. І не грає вона ані на лютні, ані на більярді — дивувати потрібних*

людей нічим. Хіба що її завжди брудним комбінезоном і запахом паленої каніфолі» [11, с. 153]. Він познайомився з продавчиною Лаурою в крамниці, де купував флюс і клей для дружини, і його приваблювало те, що вона була абсолютною протилежністю Соні: «Інша річ Лаура. З цією дорідною і безсоромною жінкою він відчував лише тваринну хіть...» [11, с. 159]; «Усе це кардинально відрізнялося від стосунків з ефемерною Сонєю» [11, с. 155]. Саня дивувався, як Лаура «майстерно вмів поєднувати, здавалося б, непоєднані речі», у тому числі в одязі: «...зустріла його в білому пеньюарі і... грубесних чорних вовняних гольфах до коліна» [11, с. 154].

Хоча у заголовку *Максим. Коридорний* і ужите повне ім'я денотата, названо його так у тексті лише 6 разів. Ірен Роздобудько, віддаючи дань моді на усічення імен (*Денис > Ден, Едуард > Ед*), використовує варіант *Макс* (85 випадків уживання). Але оскільки в німецькій антропонімії є ім'я *Макс*, можна трактувати вживання авторкою цієї форми двояко: і як усічення імені, і як заміну його на іншомовне під впливом глобалістичних тенденцій. На думку дослідниці А. І. Вегеш, такі усічені та емоційно марковані варіанти побутують у молодіжному середовищі, і їх поширенню сприяє не стільки вивчення іноземних мов, скільки популярність цих імен серед американських та західноєвропейських кумирів молоді [2, с. 175–176]. Як зазначає Л. О. Белей із приводу впливу глобалістичних тенденцій на розвиток українського пострадянського ономастикону, зокрема антропонімікону, головними екстралінгвальними причинами цього впливу є утвердження тісних міжнародних контактів, у тому числі й через масову трудову міграцію, поступова інтеграція України у європейський, трансатлантичний економічний та культурний простір [1, с. 76]. Одноразово трапляється варіант *Максимум*, ідентичний до латинського слова *taximus* — «найбільший» [3, с. 74], уживання якого має на меті передати захоплення дівчини Максом. Стосовно до лексеми *коридорний*, зауважимо, що Макс у романі зображений як тимчасово невизнаний геній: він пише сценарії для фільмів, і за одним із них уже навіть знято картину, а в Німеччині наразі для нього — «лише перевалочний пункт, прикидка власних сил, гартування волі... Нехай думають, що він — гей, коридорний, обслуга. Йому цікаво влізати в будь-яку шкіру. Адже передусім він — художник» [11, с. 164], і врешті-решт він стає, як сам себе називає, «видатним голлівудським сценаристом» [11, с. 227].

Щодо заголовка *Фрау Шульце. Ковчег*, у розділі йдеться про те, що у цієї жінки «великий сентимент до українців», бо в юності у неї було кохання з радянським солдатом-українцем, почуття до якого вона пронесла крізь усе життя. І вона збрала своїх постояльців, це «збіговисько досить печальних людей» у свій будинок, як у ковчег, бо має обрати з них одного, хто б розшифрував передсмертне послання для неї від того солдата, батька її дочки. Авторка роману весь час називає героїню *фрау Шульце*, підкреслюючи її закритість, залізну волю, здатність довгі роки мовчати про свою історію, примусивши пам'ять загнати ті спогади углиб. Лише увійшовши в поважні літа, фрау дозволила одному з постояльців назвати себе на ім'я, *Лорою*. Й наприкінці твору читач дізнається, що фрау Шульце — уроджена *Лора Брандмауер*.

Юстина. Лист. Ім'я онуки фрау Шульце — українське, жіночий варіант чоловічого імені *Устим*, *Устин* (*Юстим*, *Юстин*), що у перекладі з лат. *justus* означає «справедливий» [3, с. 104]. Юстина справедливо оцінила події минулого її бабці, на відміну від своєї матері, яка нехтувала своїм українським корінням і «називала себе «фон Шульце», додаючи — «баронеса»», що завжди смішило Юстину [11, с. 219]. Вона адекватно сприйняла, що її дід походив із інших країв, і після кончини фрау Шульце дала прочитати його записку тим колишнім постояльцям, яким фрау й хотіла її показати.

Назва останнього розділу — *Невідомий солдат. Записка* — складається з безонімної номінації персонажа та слова, яке передає зміст розділу: це передсмертний вірш солдата, присвячений *Лорелай*, ким колись була фрау Шульце. Записка є гімном кохання, що перебільшує рамки буття: вже пішли з життя і автор вірша, й Лорелай, але світло їхніх почуттів і досі живе в цьому посланні, опромінюючи посвячених у таємницю історії цього кохання.

Як писав Ю. О. Карпенко, письменник не може не рахуватися з певними ономастичними нормами, зазвичай він не порушує принципу пізнаваності. Адже імена персонажів у художньому творі співвідносять його дію з конкретним місцем (країною, мовою), часом, соціальним середовищем [8, с. 35]. Із метою передати колорит місця дії Ірен Роздобудько поряд із антропоетонімами роману, які мають українське мовне підґрунтя, укріплює у текст різні антропоетоніми іншомовного походження: *фрау Шульце*, *Альфред Шульце*, *Марія фон Шульце*, *гер Брюгге*, *Вільгельм (Віл)*, *Гаррі*, *Діттер*, *Еріх*, *гер Краузе*, *Ла-*

ура, Ленні, Лілі, Лія, Лора Брандмауєр, фрау Майєр, гер Марієнгаузер, фрау Марієнгаузер, Марлен, Матильда, Марго, Меджнун, фрау Мерх, фрау Моніка, Мюллери, гер Отто, Пауль, Петер Шнітке, Петра, Регіна (Регінка), містер Рід, Ріхард, Робі, Семюел (Сем), Уго Тишлівець, гер Фріш, Хуліо, фрау і гер Шумахер. Окрім цього, розширює культурну картину оповіді введення фонових антропоетонімів: Гессе, Грета Гарбо, Ден Браун, Джо Девіс, Джулія Робертс, Йоган Вольфганг Гете, Жанна Д'Арк, Клеменс Брентано, Ле Корбюзьє, Леонтович, Марлен Дітріх, Пазоліні, Пітер Вілгоускі, Рене Лалік, Саї Баба, Селін Діон, Стівен Хендрі, Тарковський, баронеса Ульріка, Ханс Ляйп, Фелліні, король Фридрих Великий, Хоннекер. Швидка, динамічна змінюваність образів, немов у кадрах кінофільму, збігається з постійним нашаруванням антропоетонімів із кожною наступною новелою.

Підсумовуючи вищевикладене, необхідно зробити певні **висновки**. Особливістю поетонімії роману Ірен Роздобудько «Я знаю, що ти знаєш, що я знаю» є включення антропоетонімів у склад заголовків розділів. За допомогою однотипних за своєю структурою заголовків усі фрагменти тексту роману інтегруються в єдине ціле, підпорядковуються конкретному задумові, й, таким чином, виступають свого роду зв'язками, сполучними елементами поетонімосфери роману. На такі назви лягає, окрім інформаційно-стилістичного, ще й емоційно-стилістичне навантаження. Ємко характеризуючи персонажа, про якого йдеться у кожному з розділів, вони допомагають розкриттю авторкою ідеї літературно-художнього твору. **Перспективи подальшого дослідження** полягатимуть у вивченні особливостей поетонімії інших творів письменниці.

Список використаної літератури

1. Белей Л. О. Глобалізація як панівна тенденція розвитку сучасного українського антропонімікону / Л. О. Белей // Ономастика і апелятиви : зб. наук. праць / [за ред. В. О. Горпинича]. — Дніпропетровськ: ДНУ, 2007. — Вип. 30. — С. 76–81.
2. Вегеш А. І. Традиції та новаторство української літературно-художньої антропонімії посттоталітарної доби : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / А. І. Вегеш. — Івано-Франківськ, 2010. — 273 с.
3. Власні імена людей : словник-довідник / [уклад. Л. Г. Скрипник, Н. П. Дзятківська]. — 3-тє вид., виправл. — К. : Наук. думка, 2005. — 335 с.

4. Выготский Л. С. Психология искусства / Л. С. Выготский // 3-е изд. — М.: Искусство, 1986. — 572 с.
5. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования / И. Р. Гальперин. — М.: Наука, 1981. — 138 с.
6. Джанджакова Е. В. Про поэтику заголовков / Е. В. Джанджакова // Лингвистика и поэтика / [отв. ред. В. П. Григорьев]. — М., 1979. — С. 207–214.
7. Загребельный П. А. Идея — зерно произведения / П. А. Загребельный // Вопросы литературы. — 1974. — № 1. — С. 23–26.
8. Карпенко Ю. А. Имя собственное в художественной литературе / Ю. А. Карпенко // Филологические науки. — 1986. — № 4. — С. 34–40.
9. Кухаренко В. А. Интерпретация текста / В. А. Кухаренко. — М.: Просвещение, 1988. — 188 с.
10. Кухаренко В. А. О системном характере антропонимии национальной художественной литературы / В. А. Кухаренко // VI респ. ономаст. конф.: тези доповідей і повідомлень: у 2 т. — Одеса, 1990. — Т. 1: Теоретична та історична ономастика. Літературна ономастика. — С. 124–125.
11. Роздобудько І. В. Я знаю, що ти знаєш, що я знаю / І. В. Роздобудько. — К.: Нора-Друк, 2011. — 240 с.

Козловская Д. В.

аспирант кафедры украинского языка

филологического факультета

Донецкого национального университета им. В. Стуса

e-mail: kozlovskayadv@meta.ua

**ОСОБЕННОСТИ ПОЭТОНИМИИ РОМАНА ИРЭН РОЗДОБУДЬКО
«Я ЗНАЮ, ЧТО ТЫ ЗНАЕШЬ, ЧТО Я ЗНАЮ»**

Резюме

В статье проанализирована структура заголовков глав романа в новеллах Ирэн Роздобудько «Я знаю, что ты знаешь, что я знаю» как совершенно особого типа собственные имена в художественном произведении, определена стилистическая роль антропоэтонимов произведения, которые являются составляющими заголовков. Сосредоточено внимание на позициях разных учёных по поводу весомого значения заголовка для литературного произведения.

Ключевые слова: *заголовок, антропоэтоним, информационно-стилистика функция, эмоционально-стилистика функция, денотат, этимология имени, усечение имени.*

Kozlovska D.

Postgraduate Student

Department of the Ukrainian Language of the Faculty of Philology

Vasyl Stus National University of Donetsk

e-mail: kozlovskayadv@meta.ua

**FEATURES OF POETONYMY OF IRENE ROZDOBUDKO'S NOVEL
«I KNOW THAT YOU KNOW THAT I KNOW»**

Abstract

*Features of the poetonymy of Irene Rozdobudko's novel in short stories «I know that you know that I know» are analyzed in the article. The **object** of the study is the poetonymy of novel, namely headings and anthropoetonyms-constituents of them. The **subject** of investigation is the specifics of their functioning in the text. The **purpose** of our article is highlighting of the characteristics of poetonymy of Irene Rozdobudko's novel «I know that you know that I know». Different views of researchers on quite a special type of proper names — titles — are considered, the structure of the headings of novel's sections are analyzed, stylistic role of novel's anthropoetonyms is defined. The **methodology** of the study's conducting includes: analysis, which consists in partition of headings and further consideration each of parts separately; synthesis, which consists in combination of headings in informative nature embedded in them and also anthropoetonyms-heading's components and anthropoetonyms, reflecting the color of the novel's scene; elements of linguistic and statistic, and etymological analysis. **Finding** is reduced to demonstrating the diversity, originality, unusualness of poetonymsphere of the investigated authoress' novel. **Practical value** consists in application of results at special poetonymological courses or courses on Irene Rozdobudko's work, lexicographical practice (concluding of dictionaries of proper names in writer's works), scientific and search work (writing articles, course, diploma and master's works). After some investigation, we came to certain **results**. The feature of poetonymy of Irene Rozdobudko's novel «I know that you know that I know» is inclusion of anthropoetonyms in the composition of sections' headings. The similarity of headings structure all novel's text fragments integrates them into a single unit, following a specific intent, and, in this way, acts as a kind of link, connecting the elements of novel's poetonymsphere. There is emotive and stylistic weight placed on such titles in addition to informational and stylistic weight. Succinctly describing the character in question in each of the sections, they help to disclose the idea of literary-art work by the authoress.*

Key words: *heading, anthropoetonym, information and stylistic function, emotional and stylistic function, denotation, name etymology, name shortening.*

Надійшла до редакції 13.05.2016